

КОРДОН

ДАРІЯ ПІСКОЗУБ

У день, коли ворота кордону прочинили, Ліну мала надто багато роботи у крамничці, аби помітити, як поживилось містечко. Коли люди на вулицях обговорювали новину, вона викладала нову партію свічок на полицях. Коли діти, старці та місцеві бевзі поспішили на головний тракт, щоб першими побачити, хто ж ступив на землю їхньої держави, вона тягала важкі мішки з борошном. Тож коли в крамничку увірвалась Мімі, Ліну боліли попереk та руки, а день видавався безкінечним.

– Ти чула? О Ліну, яке диво! Кордон, кордон відкрили! – сестричка Мімі влетіла у крамничку вихором.

– Та ти що, – відповіла Ліну, не здіймаючи очей. Її увага була прикута до розкритої на стільниці бухгалтерської книги, у яку вона вже чверть години вносила прибутки крамничці цифра за цифрою. – Хто тепер їде геть? Шахтарі? Столяри? Ювеліри?

Мімі закрила книгу з ляскотом:

– Ти не зрозуміла. Крізь кордон не вийшли, а зайшли.

Тепер уже Ліну підняла очі. Мімі іскрилась ледь стримуваним захватом, а її щоки пашіли.

– Хто? – Ліну відклала перо.

– Дилагація з Іншосвіття! – проспівала дівчинка, виказуючи відсутній верхній зуб.

– Може, делегація? – Ліну виступила з-за прилавка, щоб краще вкutatи сестру в добротну, хай і потерту, куртку і шарф.

– Я так і сказала! Кажуть, мер буде звернення увечері робити. Ліну, ми ж підемо? Ходи, ходи, ходи! – Мімі вхопилася за руку Ліну.

Зі своїми пшеничними косами, веснянкуватим обличчям та великими круглими очима Мімі була потіхою міста, і мало хто міг сказати їй «ні».

– Хотіла б я, ясочко, але ж бачиш – роботи повно! – Ліну кивнула на купу нерозібраних корзин із товарами біля входу в крамничку.

– Але ж, Ліну, такого ніколи не було! Кордон – та й відкрили! Будь ла-а-аска!

Мімі заскиглила, і серце Ліну стислося. Звісно, Мімі цікаво побачити людей з Іншосвіття, але Стара Ама, власниця крамниці, твердо веліла розкласти всі нові товари до завтра. Що Ліну до мрій про далекий світ, коли вона прив'язана до цього, повного обов'язків, труднощів та задач?

– Тоді я піду сама! – вирішила сестра.

– Ні, Мімі. Ти обіцяла мамі слухатися.

Дівчинка застогнала. Ліну підняла її на прилавок, і дівчинка миттю вихопила печиво із найближчої банки. Відкусила шматок і випалила:

– А що, як... та дологація драконів привезла?

– Їх не існує, Мімі.

– А... смугастих коней?

– Нащо вони нам здались? – Ліну знову схилилася над бухгалтерською книгою.

– Та звідки ж тобі знати? Люди з того боку прийшли! З ТОГО БОКУ! У казках мовиться, що там усе можливо, що там інший світ!

Якщо не погодитись на її благання, Мімі не дасть спокою. Тож Ліну зітхнула і мовила:

– Добре. Відведу. Але тільки якщо допоможеш розкласти товар!

Смуток зник водномить, і Мімі зісковзнула з прилавка. Вхопила першу корзинку і взялась витягати з неї невеликі збаночки лікарських мікстур, ні на мить не змовкаючи про кордон.

Відколи Мімі народилася, кордон мало коли відчиняли. Містяни звикли, що крізь їхнє поселення часто йшли згорьовані, виснажені та розбиті шукачі кращого життя, що купчились під кордоном і благали перейти в Іншосвіття. Але щоб хтось ішов навпаки – з Іншосвіття до Реновії – це й справді було подією. Навіщо тоді іншосвіттяни так ретельно будували стіну, щоб відгородитися від Реновії?

До вечора цікавість розібрала й Ліну, а разом із нею цілісіньке містечко – на центральній площі яблуку ніде було впасти, а ще містяни з вікон навколишніх будинків спостерігали за дерев'яним помостом посеред площі. На помості виголошував промову мер, а за ним стояла делегація Іншосвіття. Мабуть, як і Мімі, багато хто з місцевих очікував побачити, що то будуть люди-гіганти чи крихітні людці; що їхня шкіра буде блакитна, зелена чи навіть рожева; або що вони прийдуть верхи на драконах. Утім делегація мала до біса звичний, мало не нудний вигляд – просто собі десяток людей у довгих мантиях.

Усі з сивиною у волоссі, з теками паперів у руках та серйозним, бундючним виглядом.

Мер виголосив промову про тісну співпрацю між Іншосвіттям та Реновією і тонкощі нових шахтарських технологій, якими приїхали поділитися делегати. А тоді мовив:

– ...але й Реновія здатна похвалитись умільцями, що приносять користь нашим друзям з-за кордону! Чи є серед нас смертемовці?

Містяни роззирнулись й загули. Ліну завмерла.

– Ліну, це ж ти! Скажи їм! – зашепотіла Мімі.

– І навіщо? Звідки мені знати, нащо то їм? – прошипіла дівчина у відповідь.

– Якщо не зголосишся, ніколи й не дізнаєшся! Ну, будь ласка, Ліну! – Мімі смикнула сестру за косу.

Уже кілька людей скося зиркнуло на дівчину, дехто тицяв у неї пальцем. Смертемовство ніколи не було таємницею в місті. Ліну могла назвати з десяток інших обдарованих ним, але погляд їх не знаходив. Що довше тиша розтягувалась, то дужче гупало в грудях. Якщо вона зараз змовчить, то Мімі засмутиться, та й перед мером буде незручно. Він же давав їм гроші, коли їхня мама торік злягла після особливо важкої зими.

– Я, пане! – перш ніж сумніви взяли гору, вигукнула Ліну.

Мер просяяв:

– Завтра на світанку чекаємо в мерії. Навчатимеш нашу поважну делегацію смертемовства.

От тепер перемовляння натовпу змінилися здивованими вигуками, і навіть Мімі розтулила рота. Навчати смертемовства?

– Але, пане, у мене робота... – гукнула Ліну, збентежена від поглядів односельців.

– Де?

– У крамничці, що біля каплички Благословення Близьких.

Мер роззирнувся, вишукуючи когось у натовпі.

– Амо, це ж твоя крамниця?

Згорблена худорлява жінка з посмугованим віком лицем кивнула:

– Так, пане. Але якщо ви кажете, що це важливо, то хай іде до мерії! Я рада прислужитися!

– Тоді вирішено! – мер поглянув на Ліну. – На світанку!

Цілу ніч Ліну крутилася з боку на бік. Снила невдоволеними іншосвіттянами, які обурювались її невмінням навчити, а тоді зривалася навсидячки. Коли зійшло сонце, вирушила до мерії, як на страту – авжеж, усе буде достоту як уві сні. Абсурдом було взагалі веліти комусь пояснювати смертемовство. Хіба можна навчити когось, як дихати? Як упізнавати родину?

Мерія в таку пору була тихою, майже сонною. У кабінеті мера горіла одна-єдина гасова лампа й тріскотіло багаття в каміні. Щойно зайшла Ліну, він схопився на ноги і вказав їй на людину в багато оздобленому кріслі біля вогню:

– Це Тодор, його й учитимеш смертемовству. Залишу вас тут, а сам мушу проваджати решту делегації до столиці. Не розчаруй мене, Ліну Арванська!

Мер захряснув за собою двері, залишивши її наодинці з іншосвіттянином.

– Вітаю! – той ступив крок до дівчини і всміхнувся.

Ліну завмерла – на відміну від учорашніх старців у мантиях, він був молодим. Струнка постава, грайливий погляд з-під шапки чорнявого волосся й тоненька лінія акуратно вистриженої бороди.

– Я – Ліну, – витиснула з себе дівчина.

Збудження лоскотало їй дихання. Хтозна – чи тому, що юнак був красивим, чи тому, що походив із далеких земель, – але вона не могла відвести від нього очей.

– Готовий навчатися твоїх таємниць, Ліну! – Тодор підморгнув їй.

– Чи ти... вже знаєш, що таке смертемовство? – затинаючись, мовила вона.

Тодор стенив плечима:

– Дещо чув. Це ваше вміння бачити померлих, так?

– Це щось більше, – кивнула Ліну. – Зв'язки, що існують поміж людей, часом сильніші за кончину. Чутливіші з нас можуть відчутти близьких і по той бік смерті. А якщо доточити це вміння, то можемо заговорити і з чужими втраченими.

Тодор роззирнувся, ледь здригнувшись:

– То... мерці й зараз навколо нас?

Ліну всміхнулася:

– Ні, зараз довкола нікого немає. Колись покійний попередник мера зазиравав перевірити, чи про місто дбають, але звідтоді упокоївся. І ми не називаємо таких духів мерцями. Для нас вони Близькі – ті, що обрали залишитись поблизу живих, ходити тим само світом. Ти маєш хист до магії?

Тодор вип'ячив груди:

– Ну звісно! Я був найкращим в академії Таркова з магії стихій та контролю над тваринами!

– Ем-м... ну, це чудово, це знадобиться, – Ліну почухала потилицю, знову відчувши себе нездарою. Цей хлопець навчався магічного уміння, Ліну ж просто народилась такою. – Тоді вже розумієш, що для магії треба спершу знайти її в собі. Заплющ очі й спробуй відчутти життя навколо.

Тодор підкорився. Ліну пірнула вглиб себе, шукаючи те відчуття спокою, що дозволяло роздивитися Близьких. Знайшла двійко їх на площі перед мерією.

– Щось... повинно було трапитись? – мовив по хвилі мовчання Тодор.

– Не вийшло? Нічого, буває. Мабуть, ти задалеко. Ходімо на вулицю, – мовила Ліну, виводячи Тодора на площу.

– А тепер ці ваші Близькі... поруч? – хлопець окинув оком двоповерхові кам'яниці, що квадратом огинали площу.

– Так, – Ліну помахала ледь помітній, наполовину прозорій фігурі жінки з рудим волоссям, викладеним на голові у високу зачіску. Ровена, мати місцевого шевця. Та кивнула й попростувала до крамниці сина.

Тодор поглянув у той бік, куди дивилась Ліну, і зробив ледь помітний крок назад:

– Ти завжди їх бачиш?

– Лише коли захочу.

Друга спроба Тодора також не мала успіху. Хлопець мовчав, але щоки його почервоніли. Третій раз, четвертий – роздратований іншосвіт'янин навіть змахнув рукою, і над долоною закружляв невеликий вогник:

– Я здатен до магії! Бачиш?

– Я тобі вірю, – тільки й відповіла Ліну. – А навіщо тобі взагалі смертемовству вчитися? Ти й так вправний маг.

Тодор знизав плечима:

– Кажуть у нас, що війна й Іншосвіття торкнутись може, то слід ваш досвід перейняти.

– Гадаєш, це можливо?

– Та ні, оминемо якимось! – хлопець відмахнувся.

Дивно було говорити про війну як про сезонну застуду. По розмові про все й ні про що Ліну відпустила хлопця й пішла до Похилого Тура, найстаршого смертемовця в місті, – може, він підкаже, чому в Тодора не виходить відчутти Близьких. Тур вислухав її, почухав довгу сиву бороду й мовив:

– Якщо здатен хлопець магію віднайти, то значить, що й смертемовство може. Чув я про іншосвіт'ян, що у столиці